

Arquebisbat
de Tarragona

Delegació Diocesana de Catequesi i Catecumenat

Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut

Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós

Formar-se com a Catequista

Formar-se com a Animador de joves

Pertoca a la Delegació Diocesana de Catequesi i Catecumenat procurar que els catequistes estiguin degudament formats per a complir degudament la tasca de la catequesi. Aquesta preocupació, compartida amb les parròquies i arxiprestats, s'ha traduït en una oferta diversa i àmplia de formació a nivell parroquial, arxiprestal, diocesà o interdiocesà.

Ara us oferim un Pla de Formació renovat que contempla tot l'itinerari formatiu que ha de seguir un catequista. Al costat de totes aquelles ocasions de formació que ja funcionen, estem a punt de posar en marxa el nivell tres que anomenem la Formació Bàsica. És el que trobareu explicat en aquestes pàgines. Es tracta d'un itinerari de formació en forma d'arbre. Això vol dir que hi ha blocs comuns a qualsevol catequista i blocs diferenciats depenent del tipus de catequesi i els destinataris.

Això fa que el bloc A titulat "Formació Bàsica Comuna" sigui també per persones dedicades a altres camps de la pastoral. En concret posem en marxa aquest curs conjuntament amb la Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut per a formar també els animadors de joves. En la mesura que s'avanci en l'itinerari de formació algunes àrees temàtiques o blocs sencers seran específics i els alumnes seguiran camins diferents. No estranyeu, però, que de moment la redacció d'aquestes pàgines faci referència sobre tot a catequistes. On digui catequistes llegiu-hi també "animadors de joves".

L'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós ofereix les seves noves instal·lacions i dona suport acadèmic pel que fa a professors i tasques de secretaria.

Formar-se com a Catequista / Animador de Joves

La vocació de tot fidel cristià per a la catequesi brolla del sagrament del Baptisme i és enfortida pel sagrament de la Confirmació, gràcies als quals participa de la missió sacerdotal, profètica i reial de Crist. Encara que tota la comunitat cristiana és responsable de la catequesi, i malgrat que tots els seus membres han de donar testimoni de la fe, no tots reben la missió de ser catequistes. Així, doncs, podríem definir el perfil bàsic de tota persona que es dediqui a l'activitat catequètica, en qualsevol de les diverses tasques que comprèn, en aquests termes:

- El catequista és un portaveu de la comunitat eclesial, en la mesura en que és reconegut per aquesta com a persona cridada al servei de la Paraula, i enviada per aquesta per a què porti a terme el seu ministeri.
- És un educador que té la tasca d'ajudar als destinataris a que creixin en la fe, ensenyant-los a seguir Jesús en el camí de la conversió.
- És un testimoni, signe en la comunitat, que viu plenament el missatge que anuncia.

Per la seva funció, és habitual que identifiquem el catequista com la persona que porta un grup de catequesi en qualsevol dels diferents processos per edats (d'adults, de joves, d'adolescents, d'infants) o situacions.

Entre aquests catequistes es dona una gran varietat de situacions: hi ha catequistes que comencen, catequistes ocasionals i catequistes més estables. També és molt variada la seva base de formació humana i cultural. Tot i que majoritàriament els catequistes són voluntaris, això no treu la necessitat de formar-se. Aquesta tasca, el catequista hauria d'exercir-la sempre com a fruit d'una vocació i una missió, i trobar temps per a formar-se i compartir amb altres catequistes el seu servei.

QUINA FORMACIÓ NECESSITA ?

Aquí s'exposa breument la formació que hauria d'assolir el catequista de grup. Amb això es vol ajudar cada catequista perquè ell mateix sàpiga quin és l'itinerari formatiu que hauria de seguir, tenint present que: "la formació intenta capacitar els catequistes per a transmetre l'Evangeli a aquells que desitgen seguir Jesucrist. La finalitat de la formació cerca que el catequista sigui el més apte possible per a realitzar un acte de comunicació" (DGC 235).

Els nivells de formació pels quals ha de passar el catequista són:

- Nivell 1: Formació cristiana dins la comunitat.
- Nivell 2: Formació inicial en començar a ser catequista.
- Nivell 3: Formació bàsica comuna (per a tots) i específica segons destinataris i situacions (infants, joves, adults, especial, preparació del Baptisme i el Matrimoni, desvetllament inicial de la fe, etc...).
- Nivell 4: Formació permanent.

Nivell 1. FORMACIÓ CRISTIANA DINS LA COMUNITAT

És un fet habitual que el catequista s'enroli en el servei de la catequesi sense haver rebut prèviament una formació completa i adequada per aquesta tasca. Per això haurà de començar el procés de formació des del començament. Però començar-lo des del començament vol dir haver fet ja una experiència de vida cristiana en la comunitat parroquial, participant en la seva vida, tot i que potser fins aquell moment no haurà desenvolupat encara cap servei. La pertinença i la participació en la vida de la comunitat parroquial són el punt de partida per al seu procés de formació.

Nivell 2. FORMACIÓ INICIAL

Per a ser catequista cal una base, saber on es posa i en què consisteix aquesta tasca. El catequista estima allò que fa i les persones que treballen al seu costat: els del grup que li han encomanat, l'equip de catequistes, els preveres de la parròquia i en general la vida de la comunitat. Sobretot cal que estimi aquell que l'ha cridat, és a dir el Crist, i la missió que li ha estat confiada. Aquesta és la clau per trobar satisfacció en la catequesi, mantenir la il·lusió en tot moment i dedicar-hi el temps necessari amb una actitud generosa.

Per a la Formació Inicial el Secretariat Interdiocesà de Catequesi proposa la utilització de la carpeta *“Fer catequesi, ser catequista. Per ajudar-te a donar els primers passos”*. És una mena d'aperitiu pel que fa a la formació, perquè pugui saber quina és la tasca que assumeix i començar amb bon peu. Els temes d'aquesta carpeta estan pensats per a ser treballats en grup, principalment amb aquells catequistes que cada any comencen, i orientats pel mateix rector de la parròquia, sense necessitat de cap altre expert. Es treballen aquests cinc temes:

1. La catequesi en la missió evangelitzadora de l'Església.
2. Què és la catequesi?
3. Una catequesi per a totes les edats.
4. El catequista i el seu ministeri.
5. Preparar bé la sessió de catequesi.

Nivell 3. FORMACIÓ BÀSICA

El catequista no es conforma ni amb una formació eminentment teòrica, que només satisfaria la curiositat intel·lectual, ni amb una formació totalment pràctica, que quedaria esgotada després de comprovar que les simples receptes tampoc no solucionen massa. El catequista ha de veure la seva formació com un itinerari de creixement personal, de maduració de la pròpia fe, encarnat en el servei eclesial concret de la catequesi.

Aquest tercer nivell és central en l'itinerari de formació i pressuposa tant la “formació cristiana dins la comunitat” com “la formació inicial”. Organitza aquest nivell la Delegació Diocesana de Catequesi i Catecumenat. Informeu-vos de què s'ofereix a cada curs. La Formació Bàsica, ja més sistemàtica i estructurada que les anteriors, consta d'un total de 80 hores lectives, repartides en aquests blocs:

Bloc A. Formació bàsica comuna (40 h.)

1. La Paraula de Déu, font de la vida i la missió
2. La professió de la mateixa fe: el credo
3. La celebració de la fe
4. La vida cristiana

Bloc B. Formació catequètica fonamental. Àmbit pastoral (20 h.)

1. Un acte de comunicació que transmet el missatge evangèlic
2. Una acció eclesial en el context de l'Església particular

Bloc C. Formació catequètica específica. Destinataris (20 h.)

1. El destinatari, el seu entorn i el tractament del missatge a comunicar
2. Pedagogia i metodologia catequètica per a cada d'itinerari

Nivell 4. FORMACIÓ PERMANENT

Quan s'ha descobert el gust per la catequesi no es pot passar sense preocupar-se de continuar la pròpia formació. El catequista que ha començat a formar-se, no només s'adonarà de la necessitat d'una formació inicial i bàsica, sinó que sabrà considerar la formació permanent com una actitud de fons que no pot abandonar mentre es dediqui al servei de la catequesi. Encara més; a mesura que passi el temps adquirirà noves habilitats i agafarà confiança i soltesa en la feina, però alhora no minvarà el seu interès per a mantenir-se al dia.

El catequista trobarà multitud d'ocasions per a no descuidar la seva formació permanent: participació en jornades o trobades diocesanes i interdiocesanes de formació, cursos esporàdics i assignatures a l'Institut Superior de Ciències Religioses, etc.

Esquema global de l'itinerari de formació per a un catequista de grup

Nivell 1. Formació cristiana dins la comunitat

Nivell 2. Formació Inicial: "Fer catequesi, ser catequista"

Nivell 3. Formació Bàsica (80 h.)

Bloc A. Formació bàsica comuna (40 h.)

1. La Paraula de Déu, font de la vida i la missió
2. La professió de la mateixa fe: el credo
3. La celebració de la fe
4. La vida cristiana

Bloc B. Formació catequètica fonamental. Àmbit pastoral (20 h.)

1. Un acte de comunicació que transmet el missatge evangèlic
2. Una acció eclesial en el context de l'Església particular

Bloc C. Formació catequètica específica. Destinataris (20 h.)

1. El destinatari, el seu entorn i el tractament del missatge a comunicar
2. Pedagogia i metodologia catequètica per a cada d'itinerari

Nivell 4. Formació Permanent

LA FORMACIÓ BÀSICA

Nivell 3 de la Formació de Catequistes

El catequista no es conforma ni amb una formació eminentment teòrica, que només satisfaria la curiositat intel·lectual, ni amb una formació totalment pràctica, que quedaria esgotada després de comprovar que les simples receptes tampoc no solucionen massa. El catequista ha de veure la seva formació com un itinerari de creixement personal, de maduració de la pròpia fe, encarnat en el servei eclesial concret de la catequesi.

La “Formació Bàsica” es considera el tercer nivell de formació. És central en l’itinerari formatiu i pressuposa tant la “formació cristiana dins la comunitat” com “la formació inicial”. La Formació Bàsica, ja més sistemàtica i estructurada que les anteriors, consta d’un total de 80 hores lectives, repartides en aquests blocs:

- 40 h. de Formació bàsica comuna
- 20 h. de Formació catequètica fonamental (àmbit pastoral)
- 20 h. de Formació catequètica específica (destinatari)

A partir del curs 2011-2012 la Delegació Diocesana de Catequesi i Catecumenat oferirà d’una manera estable aquesta Formació Bàsica organitzant-la conjuntament amb l’Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós, que hi aportarà els mitjans humans i organitzatius, i la seva nova seu ubicada en el Seminari de Tarragona tot just remodelat. A més alguns blocs d’aquesta Formació Bàsica són comuns als animadors de la Pastoral Juvenil, els quals també s’hi incorporaran convocats per la Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut. Que s’informin de quines són les parts específiques per ells.

Programa complet de la Formació Bàsica per a Catequistes

Bloc A. Formació bàsica comuna (40 h.)

La persona està dins la Història de la Salvació perquè Déu estima l’obra de les seves mans i així ho descobrim en la Revelació, en la professió de la mateixa fe, en la celebració de la fe i en la vida de cada dia.

Àrees temàtiques a tractar, de 10 h. cadascuna:

1. La Paraula de Déu, font de la vida i la missió

- 1.1. La Paraula de Déu, un missatge que anuncia la salvació.
- 1.2. La Paraula de Déu expressada a la Bíblia: què és la Bíblia, inspiració, gèneres literaris...
- 1.3. Introducció a l’Antic Testament. Un poble que Déu escull: Abraham, Èxode-Pasqua, profetes, salms, altres llibres de l’Antic Testament.

- 1.4. Introducció al Nou Testament. Déu envia el seu Fill: els 4 evangelis, els Fets dels apòstols, els altres escrits del Nou Testament.

2. La professió de la mateixa fe: el credo

- 2.1. L'home "capaç" de Déu.
- 2.2. Crec en Déu: Pare, Fill i Esperit Sant.
- 2.3. La santa mare Església.
- 2.4. La comunió dels sants: Maria, Mare de Déu i mare nostra, els sants, la vida eterna.

3. La celebració de la fe

- 3.1. El misteri Pasqual en el temps litúrgic.
- 3.2. Els sacraments brollen de la Pasqua de Jesucrist i són l'actualització de l'obra de la salvació de Déu: els sacraments de la iniciació cristiana.
- 3.3. Els sacraments de curació, els sacraments al servei de la comunió i les altres celebracions litúrgiques.
- 3.4. La fe feta pregària.

4. La vida cristiana

- 4.1. Crida de Déu i vocació de l'home: fe i seguiment de Jesucrist amb l'impuls de l'Esperit Sant; fe i conversió; fe, esperança i caritat.
- 4.2. Pecadors i perdonats: el pecat i la gràcia.
- 4.3. Els deu manaments i el manament nou: amor a Déu i al proïme.
- 4.4. Les benaurances: promesa de Déu i programa de vida del Nou Testament.

Bloc B. Formació catequètica fonamental. Àmbit pastoral (20 h.)

Aquest bloc mira l'àmbit pastoral concret que és la transmissió de la fe. És comú a tots els catequistes, vol estudiar les condicions bàsiques, la identitat i les dimensions fonamentals de l'acció catequètica.

Àrees temàtiques a tractar, de 10 h. cadascuna:

1. Un acte de comunicació que transmet el missatge evangèlic

- 1.1. La revelació i la seva transmissió en un món que canvia.
- 1.2. Naturalesa, finalitat, tasques i dimensions de la catequesi.
- 1.3. La pedagogia de Déu, font i model de la pedagogia de la fe.
- 1.4. Contingut, llenguatge i mètode de la catequesi.
- 1.5. La catequesi en la història.

2. Una acció eclesial en el context de l'Església particular

- 2.1. La catequesi al servei de la iniciació cristiana.
- 2.2. La comunitat cristiana, origen, lloc i meta de la catequesi. Altres llocs i ocasions de catequesi i d'educació permanent de la fe.
- 2.3. El ministeri de la catequesi i els seus agents.
- 2.4. El catequista: cridat per Déu, enviat per l'Església, testimoni en el món. Continguts, mitjans i llocs de formació.
- 2.5. Organització de la catequesi en l'Església particular.

Bloc C. Formació catequètica específica. Destinataris (20 h.)

Aquest bloc ateny els destinataris de la catequesi. No és comú per a tots els catequistes, sinó específic per a cada edat o situació en què el catequista treballa. Així, adaptada a cada procés, la Formació catequètica específica atén d'una forma més concreta i metodològicament articulada les següents àrees temàtiques, a raó de 10 h. cadascuna:

1. El destinatari, el seu entorn i el tractament del missatge a comunicar

- 1.1. Psicologia evolutiva, estructura de la personalitat i la seva influència en la religiositat d'aquesta edat determinada.
- 1.2. Entendre el món actual on s'insereixen els destinataris i la influència que per a ells representa.
- 1.3. Continguts específics de l'únic missatge de salvació.
- 1.4. Proposta de nuclis temàtics segons la finalitat i objectius d'aquesta etapa.

2. Pedagogia i metodologia catequètica per a cada d'itinerari

- 2.1. Les diverses modalitats per a cadascun dels processos.
- 2.2. Principis pedagògics, elements metodològics i instruments didàctics diversos. La sessió de catequesi.
- 2.3. Conèixer i treballar els "llibres de la fe" per a les diferents edats o situacions.
- 2.4. Celebracions al llarg de l'any litúrgic i celebracions ocasionals.

Informacions generals d'organització:

- El Curs sencer de Formació Bàsica consta de 80 hores lectives, més el temps dedicat a altres actes acadèmics o similars. Les classes tindran lloc dos dissabtes al mes, de 10 a 13 h., d'octubre a maig. Un dissabte al mes s'oferiran cada any alternativament dues àrees temàtiques del bloc A. Cada any, doncs, la meitat d'aquest bloc. Un altre dissabte es podrà seguir: un any el bloc B sencer, l'altre any el bloc C sencer.
- El catequista que es matriculi per als dos dissabtes, podrà completar el curs en dos anys. És possible matricular-se només per a un dissabte al mes, en aquest cas es tardarà quatre anys a completar-lo. Amb preferència s'ha de començar pel bloc A.

	Un dissabte al mes, d'octubre a maig	Un dissabte al mes, d'octubre a maig
Any 1	Bloc A (la meitat) Dues àrees temàtiques	Bloc B (sencer) Catequètica fonamental
Any 2	Bloc A (la meitat) Altres dues àrees temàtiques	Bloc C (sencer) Catequètica específica

- El lloc de les classes serà la seu de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós (edifici Seminari), carrer Sant Pau 4, de Tarragona. Telèfon 977 23 38 33. Fax 977 22 44 27. Correu electrònic: insaf@arquebisbattarragona.cat
- L'Institut disposa d'aparcament als patis del Roqueral, amb entrada pel Passeig Torroja.

Informacions d'organització per al curs 2011-2012:

Dates previstes per al curs 2011-2012 i preu de matrícula:

- Bloc A, Formació bàsica comuna: 8 octubre, 12 novembre, 3 desembre, 14 gener, 11 febrer, 10 març, 14 abril, 12 maig. Preu estimatiu: 50 €. (comprèn curs, taxes secretaria i assegurança).
- Bloc B, Formació catequètica fonamental: 22 octubre, 26 novembre, 17 desembre, 28 gener, 25 febrer, 24 març, 28 abril, 26 maig. Preu estimatiu: 50 €. (comprèn curs, taxes secretaria i assegurança).

Procediment per a formalitzar la inscripció:

- Abans de l'inici de cada curs els alumnes han de ser enviats des de la seva parròquia a la Delegació Diocesana de Catequesi i Catecumenat, responsable d'aquest nivell de Formació, que decidirà l'admissió dels candidats i concedirà les places, que són limitades. Entre la parròquia i la Delegació es faran càrrec del cost de la matrícula, a raó d'un 50 % cadascuna. Després es podrà formalitzar la matrícula a la Secretaria de l'Institut de Ciències Religioses Sant Fructuós.

Formació Bàsica Catequistes /Animadors joves. Fitxa inscripció. 2011-12

DADES PERSONALS:

Nom i Cognoms _____
DNI _____ Data naixement _____ Lloc naixement _____
Adreça _____ Núm ____ Pis __ Porta __
Codi Postal: _____ Població _____ Telèfon _____
Adreça electrònica: _____

DEDICACIÓ PASTORAL:

És catequista / animador a la parròquia de _____
Població _____
Quina és concretament la teva tasca ? _____
Segell de la parròquia i signatura del rector:

ADMISSIÓ. Delegacions Diocesanes de Catequesi i Catecumenat / Past. de Joventut

Aquesta fitxa serà presentada a la corresponent Delegació Diocesana de Catequesi i Catecumenat o de Pastoral de Joventut, que procedirà a la teva admissió al curs.
És admès per a seguir el: ☐ Bloc A ☐ Bloc B
Segell i signatura del delegat diocesà:

Un cop hagi estat admès, podràs formalitzar la teva matrícula a la Secretaria de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós (de dilluns a dijous de 17.00h a 20.00h.): C/ Sant Pau, 4 (edifici Seminari) 43003 Tarragona – Telèfon: 977 23 38 33 – Fax: 977 22 44 27 – e-mail: insaf@arquebisbattarragona.cat – <http://insaf.arquebisbattarragona.cat>